

de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Opvang en
Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Aangenomen motie Piri/Kröger inzake Jezidi ontheemden
Irak

Datum
27 november 2023

Ons kenmerk
5086977

Bijlagen
4

1. Aanleiding

Op 26 oktober jl. heeft de Tweede Kamer (hierna: TK) een motie aangenomen van de leden Piri/Kröger inzake een uitzondering toepassen en overgaan tot hervestiging van een aantal kwetsbare Jezidi ontheemden vanuit Irak met hulp van UNHCR (19637, nr. 3143), in weerwil van een daaraan voorafgaande informerende Kamerbrief d.d. 28 september 2023 waarin is gemeld dat de motie niet kan worden uitgevoerd binnen de bestaande regelgeving.

In deze nota wordt u hier nader over geadviseerd. De nota is afgestemd met IND en COA.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd aan de MR voor te leggen, de TK te berichten dat de aangenomen motie niet uitvoerbaar is binnen de bestaande regelgeving (zoals de Kamer ook eerder is gemeld), dat het niet geschikt wordt geacht voor een demissionair kabinet om een nieuw beleid(sprogramma) voor asieltoelating te ontwikkelen, en dat om die reden de opdracht van de TK zal worden doorgegeven ter beoordeling aan het opvolgende kabinet.

3. Kernpunten

Op 6 juli 2023 is tijdens het tweeminutendebat een motie van de leden Piri/Kröger inzake een uitzondering toepassen en overgaan tot hervestiging van een aantal kwetsbare Jezidi ontheemden vanuit Irak, aangehouden in verband met uw toezegging om de Kamer te informeren over de mogelijkheden rondom hervestiging van Jezidi uit Irak.

Bij brief van 28 september 2023 heeft u de TK geïnformeerd dat en waarom de motie niet kan worden uitgevoerd (bijgevoegd). Daarbij is er eveneens op gewezen dat de motie uitgaat van de onjuiste aanname dat andere landen voor deze groep een uitzondering zouden hebben gemaakt op hun hervestigingsbeleid. Op 26 oktober 2023 is de aangehouden motie alsnog in stemming gebracht en met grote meerderheid aangenomen, incl. stem voor van coalitiepartijen VVD en D66; CDA stemde tegen (zie bijgevoegd motie en stenogram).

Zoals eerder aan de Kamer is bericht is uitvoering van de motie binnen de bestaande regelgeving niet mogelijk. Niet door Nederland en niet door UNHCR

waar in de motie naar wordt verwezen. Onder de huidige beleidsregels¹ geldt immers een aantal hervestigingscriteria, waar de individueel gemotiveerde voordracht van UNHCR onderdeel van uitmaakt. Fundamentele voorwaarde voor hervestiging is dat sprake is van een vluchteling, en om vluchteling te kunnen zijn moet iemand diens herkomstland hebben verlaten. UNHCR kan enkel vluchtelingen voordragen voor hervestiging. De motie is gericht op Jezidi ontheemden, die zich nog in hun herkomstland bevinden.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Opvang en
Terugkeer

Datum
27 november 2023

Ons kenmerk
5086977

Uitvoeren van de motie vereist nieuw beleid. Naar verwachting zal dit de nodige tijd vragen. De beleidsontwikkeling zal een verscheidenheid aan juridische en uitvoeringsvraagstukken oproepen. Zo zullen er nadere besluiten moeten worden genomen ten aanzien van het soort beleid, het aantal gegadigden, criteria voor het afbakenen van de groep als zodanig, evenals het afbakenen van de mogelijkheid tot het aanwenden van deze route door andere groepen. Vervolgens zal ook de daadwerkelijke uitvoering gepaard gaan met de nodige uitdagingen, in ieder geval omdat UNHCR hier mogelijk geen rol bij zal kunnen hebben.

Zoals in de TK brief en daarbij gevoegde beslisnota gemeld, ligt het ontwikkelen van nieuw asielbeleid niet in de rede voor een demissionair kabinet.

Dat resulteert in twee opties in antwoord op de aangenomen motie:

- I. Motie uitvoeren, waarvoor nieuw beleid moet worden ontwikkeld;
- II. Voorleggen aan MR om conform de eerdere kamerbrief de TK te informeren dat motie niet uitvoerbaar is en:
 - A. niet zal worden uitgevoerd; *of*
 - B. niet gepast is voor een demissionair kabinet om een nieuwe gereguleerde route (toelatingsprogramma) voor asiel te ontwikkelen en daarom de opdracht zal worden doorgegeven ter beoordeling aan het opvolgende kabinet.

4. Toelichting

Voor uitvoering van de motie moet nieuw beleid worden ontwikkeld.

Hervestiging van (intern) ontheemden is namelijk niet mogelijk. Ook heeft Nederland geen beleidsinstrument voor humanitaire toelatingsprogramma's of beleid dat het mogelijk maakt om een visum te verstrekken ten behoeve van overkomst voor het doorlopen van een asielprocedure in NL. Het nieuwe beleid moet derhalve een nieuwe gereguleerde asielroute organiseren voor overkomst van een nader te bepalen aantal Jezidi ontheemden uit Irak ten behoeve asielbescherming in NL.

Dit betekent een omslag in het bestaande kabinetsbeleid en dat van voorgaande kabinetten.

Bij het ontwikkelen van het beleid zal een verscheidenheid aan juridische en uitvoeringsvragen aan de orde zijn. Te denken valt aan:

Juridisch/beleidsmatig 'hoe?': is een humanitair toelatingsprogramma voor deze specifieke groep meest aangewezen en te verkiezen boven het invoeren van de mogelijkheid van het afgeven van een (humanitair) visum t.b.v. overkomst om een asielprocedure in NL te doorlopen?

Dit dient te worden uitgezocht in het licht van de EU Visumcode, indachtig de redenen voor afschaffing door NL van 'asiel op de post' in het verleden, en met oog voor afbakening t.o.v. andere groepen. Hierbij kan de ervaring worden betrokken van DUI en FRA die in het verleden speciale humanitaire programma's voor Jezidi hebben gehad (NB in tegenstelling tot wat door het

¹ Vreemdelingencirculaire 2000, C1/4.7

lid Piri in de Kamer is gesteld is vanuit beide landen bevestigd dat de programma's voor Jezidi géén hervestiging betref). Ook dient er rekening mee te worden gehouden dat het openen van een nieuwe route voor een specifieke groep mogelijk verzoeken en verwachtingen kan scheppen aangaande andere groepen en/of nieuwe routes.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Opvang en
Terugkeer

'Wie?': dienen aan een dergelijk nieuw beleid aantallen, criteria en een tijdsplan te worden gekoppeld?

Datum
27 november 2023

De motie laat dit onbenoemd. Omdat het niet op additionele overkomst en instroom in Nederland ligt afbakening voor de hand.

Ons kenmerk
5086977

Praktische uitvoering 'hoe':

- Kan UNHCR ondersteunen bij de zoektocht naar mogelijke kandidaten?
Dit zal i.i.g. ten koste gaan van de kernwerkzaamheden van UNHCR. Als UNHCR niet kan assisteren, welke andere organisatie kan deze rol vervullen waarbij zorgvuldigheid en integriteit zijn gewaarborgd. Hier zal ook een financiële kant aan zitten;
- Hoe kan door IND (en eventueel COA) het nieuwe beleid worden toegepast en kunnen voorgedragen zaken worden beoordeeld?
Naar de aard gaat het om een caseload die niet geschikt is om op afstand te selecteren. Voldoende (preliminaire) beoordeling voorafgaand aan vertrek naar NL is belangrijk om een inschatting te kunnen maken van bijvoorbeeld de opvang en zorg die in NL nodig kan zijn gelet op mogelijk trauma, als ook van eventuele complexe gezinssituaties in geval van kinderen van IS-strijders. In dit verband is van belang dat IND en COA geen missiewerkzaamheden kunnen uitvoeren in gebieden met een rood BZ reisadvies, wat geldt voor Irak (uitgezonderd een klein stukje oranje dat volledig is omringd door rood).

4.1 Politieke context

Alle nieuwe vormen van (asiel)migratie en (potentieel) verhoogde instroom zijn politiek gevoelig.

4.2 Financiële overwegingen

Uitvoeren van de motie betekent het introduceren van nieuw beleid ten behoeve van selecteren en overbrengen van een bepaalde groep personen vanuit een derde land buiten Europa (herkomstland Irak) naar NL, het vervolgens doorlopen van een asielprocedure en opvolgend verblijf als asielstatushouder in Nederland. Daarmee zijn meerdere kosten gemoeid. Indien aan de orde dan moeten deze kosten worden doorgerekend.

4.3 Krachtenveld

Stemming 26 oktober 2023:

-VOOR: de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP en BBB;
-TEGEN: de leden van de fracties van het CDA, JA21, Groep Van Haga, de PVV en FVD.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.